

MAGYARÁG

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNEAlapította: **PÁSZTOR EDE**Fetelés szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Szombaton érkezik Moszkvába az angol és francia küldöttség

Az alsóház tagjai pártállásra való tekintet nélkül nagy tapssal fogadták Chamberlain bejelentését

(London.) Chamberlain angol miniszterelnök az angol alsóházban több képviselő kérdésére nyilatkozott a moszkvai angol-francia-szovjet tárgyalásokról. Kijelentette, hogy a szovjet kormány azt javasolta, hogy a tárgyalások jelenlegi stádiumában előnyös volna hadéktalanul megkezdni a katonai megbeszéléseket. Az angol és a francia kormány ehhez hozzájárult s így intézkedés történt, hogy angol és francia katonai megbízottak utazzanak minél előbb a szovjet fővárosba. Az a szándékunk — mondotta az angol miniszterelnök —, hogy a politikai megbeszéléseket a katonaiakkal párhuzamosan folytassuk és így mindkét területen végleges megállapodásokra juthassunk.

Chamberlain a továbbiakban közölte, hogy az angol küldöttséget Sir Reginald Drax admirális, Sir Scahrels Burlett repülőtábornok és Ion Hauwood tábornok vezetik.

Több képviselő azt kérte, hogy a kormány azonnal mondja fel az angol-japán kereskedelmi egyezményt. Chamberlain kijelentette, hogy ez a kérdés a legfigyelmesebb vizsgálatot igényli.

— Sajnálom — mondotta — hogy ma nem tehetek nyilatkozatot ebben a tekintetben. Előzőleg a dominiumok kormányával kell tanácskoznom.

Henderson munkáspárti javasolta, hogy az amerikai és angol kormány folytassa ugyan azt a szélsőkeleti politikát a kínai-japán támadással szemben.

— Általában — mondotta Chamberlain — az amerikai és angol kormány céljai hasonlóak, de a körülmények nem teljesen azonosak.

Noel Backer munkáspárti szóbeszéd:

— A különbség az, hogy a japán hatóságok sokkal kihevőbben viselkedtek az angolokkal, mint az amerikaikkal szemben.

Amikor Chamberlain miniszterelnök bejelentette a Ház előtt, hogy közös angol-francia katonai küldöttség utazik Moszkvába, a parlament minden oldalán nagy tetszésüknek adtak kifejezést a képviselők.

— A Danzigra vonatkozó, július 10-iki nyilatkozathoz nem tudok olyasmit hozzátenni

ami azt erősítené, viszont azt gyengíteni sem akarom. Reméljük, hogy a lengyel kormány továbbra is azzal az államalkotó bölcsességgel kezeli az ügyeket, mely már eddig is a legnagyobb csodálattal töltött el bennünket.

A távolkeleti politikára térve, kijelentette Chamberlain,

hogy a Craigie — Arita meg egyezés nem jelenti a kínai angol érdekek feladását.

„Aggasztó a helyze.”

— Kétségtelen, hogy a helyzet aggasztó és ha háború törne ki, akkor a győztes éppúgy, mint a legyőzött, a szenvedés és nyomorúság leirhatatlanul borzalmas termését aratná.

— Az a meggyőződésem, hogy ez az elfogás a népek vezetői körében egyre inkább terjed és erre alapítom azt a reménységemet, hogy megtaláljuk azt az utat, amely kivezet a borzalmak éjszakájából a napvilágra.

Eden politikai küldöttség kiküldetését javasolja

Ezután Eden volt külügyminiszter tett javaslatot. Utalt arra, hogy amennyiben Japán nem változtat eddigi magatartásán, úgy az angol kormánynak ugyanolyan eljárást kell követnie, mint amilyen eljárást tanúsított az USA. Javasolta továbbá, hogy a katonai küldöttség mellett politikai küldöttség is utazzon Moszkvába azzal a céllal, hogy a végleges meg egyezést egy hét lefolyása alatt tető alá hozzák. Eden fel szólalásában hangsúlyozta, hogy a békefront teljes kiépítésével a háború elhárítására kell törekedni.

Felszólalt végül Butler angol

külügyi államtitkár is, aki örömmel állapította meg, hogy a tientsini tárgyalások tovább folynak. Bejelentette, hogy a tientsini rendőri kérdéseket illetőleg meg egyezés jött létre, a gazdasági természetű kérdésekben azonban csak a jövő-

ben fog tárgyalni. A külügyi államtitkár azzal fejezte be felszólalását, hogy az angol kormány igen éleshangú tiltakozást juttatott el Tokióba a megszervezett angolellenés tüntetések ellen.

Szombaton érkezik Moszkvába az együttes katonai küldöttség

(London.) Ab angol katonai küldöttség már el is utazott Londonból. Az angol katonai küldöttség tagjai Párisban szállnak előbb ki, ahol érintkezésbe lépnek a francia katonai küldöttség tagjaival. A közös

küldöttség szombaton folytatja az útját Moszkva felé. A küldöttség tagjait magasrangu angol és francia tábornokok s vezénylő tisztek képezik. A küldöttség vezetője Duman tábornok.

A félhivatalos Románia válasza Csáky magyar külügyminiszter beszédére

(Bucuresti.) A fővárosi „Románia” című lap Csáky gróf magyar külügyminiszter tegnapi beszédét kommentálva, a következőket írja:

„Csáky gróf beszédének az ad különös jelentőséget, hogy ezalkalommal Magyarország minden kétséget kizáróan lezárta csatlakozását a tengelyállamok politikájához, amelyet teljes őszinteséggel és minden kockázatával kész vállalni. Csáky gróf beszéde azonban mégsem mentes minden kétértelműségtől. Csáky elfelejtette azokat a törhetetlen barátságait és őszinteségi nyilatkozatokat, amelyeket Magyarország

ismételtén tett Lengyelország felé, továbbá miután kifejtette a külügyminiszter, hogy Magyarország teljes egészében fenntartja követeléseit és törekvéseit, azt állítja, hogy dolgozni akar a szomszéd államokkal való jóviszony és közlekedés kiépítésén. Világos, hogy Magyarország, amely nyíltan hangoztatja, miszerint nem mond le határ-revizíós követeléseiről nem remélheti őszintén, hogy a szomszéd országokkal, amelyek között Románia is tartozik, közeledést hozhat létre, mert ezek az államok sem a valóságban, sem jelképesen nem hajlandók jogait és birtoku-

kat felparcellázni. Mi a magunk részéről igyekeztünk utat törni a Magyarországgal való baráti viszony számára. Ez megnyilatkozott megértő külpolitikai magatartásunkban, valamint abban a lojálisban, amellyel Románia megoldani igyekezett kisebbségeinek és közöttük a magyarságnak észszerű jogait és követeléseit. A szomszéd állam által adott válasz mindenki előtt ismeretes: Fenntartották az ellenségeskedés ama légkörét, amely nemcsak a közép-európai béke megszerzésének és megszilárdításának akadálya, de elsősorban Magyarország konszolidációjának is.”

Magyarázó körrendelet az utólagos állampolgársági beírásokról

(Bucuresti.) Az állampolgársági törvény 1939. július 27-én történt módosításával kapcsolatban Iamandi igazságügyminiszter valamennyi tartományi helytartósághoz a következő tartalmu átiratot intézte:

„Helytartó Ur. A Monitorul Oficial július 27-iki számában megjelent és az állampolgárság elnyerése, illetve elvesztésére vonatkozó törvényt módosító törvény 62-ik szakaszának megfelelően a csatolt területek azon lakói részére, akik különböző okoknál fogva nem kerültek be az állampolgárok névjegyzékébe, utólagos jelentkezési határidő engedélyezett és ugyancsak utólagos jelentkezési határidő engedélyezett az 1924. február 24-én még kiskorúak részére, árvák, vagy ismeretlen szülőktől származottak részére. A fenti rendelkezések nem vonatkoznak a zsidó vallású lakosságra, mert ezeknek helyzetét az állampolgársági revíziós-törvény teljes mértékben szabályozta.

A július 27-én módosított törvény előírásainak munkálatait meggyorsítani akarjuk és ezért közöljük az önök körzetébe tartozó valamennyi polgármesterrel és községi bíróval a következőket:

Az összes erdélyi, bukovinai és besszarábiai községi bírók, polgármesterek, kötelesek a módosító törvényszakasz megjelölésétől számított, vagyis 1939. július 27-től három hónapig, tehát október 27-ig az állampolgársági listákat kitölteni és azokba bevezetni mind azokat, akik abból kimaradtak, de egyébként az állampolgársági törvény előírásainak megfelelnek. Azonkívül, hogy a régi törvény 56. szakasza értelmében igazolni kell az illetőnek, akit a listába felvesznek, hogy megfelel a feltételeknek, meg kell állapítani azt is hogy az egyesítés időpontjától a mai napig, nem vette-e fel valamely idegen ország állampolgárságát. Azok, akik lakhelyet változtattak, azon község előjáróságához kell fordulni, — jelenlegi lakhelyük igazolása mellett — ahol honosságuk vagy lakhelyük volt az egyesítés idejében, vagy pedig ahol születtek.

Az illetőséget Bukovinában, Erdélyben, Bánságban, Körösvidéken Szatmáron és Máramarosban a községi hatóságok által kiállított illetőségi bizonyítvánnyal igazolják. Besszarábiában pedig a lakhely igazolása az orosz törvényeknek megfelelően az utlévelek alapján történik.

Általánosságban felhívjuk a figyelmet, hogy az állampolgársági listákba történő felvé-

tel csak azokra vonatkozik, akik a törvény 56-ik szakaszának 1. 2. vagy 6. számú bekezdése alá esnek s ilyenor-

mán hontalanokká váltak, természetesen nem vonatkozik azokra, akik időközben valamely idegen ország állampol-

garságát felvették. Erre vonatkozóan a rendőrhatalóságtól írásbeli felvilágosítást kell kérni, (főként, hogy kérték-e külföldi utlévelet van sem). — Ugyancsak ki vannak zárva a felvétel alól azok is, akik kimaradtak a listából és törvényes úton kérték felvételüket, ahonnan vissza lettek utasítva végleges határozattal, azzal, hogy nem tudták a törvény által kért feltételeket teljesíteni.

Fiu lesz-e?

Hollandia népe nagy izgalomban várja a trónörökösnő második gyermekének megszületését

A Daily Express amszterdami jelentése szerint Juliana holland trónörökös ápolónője, Tryntje Boonstra értesítést kapott: álljon készenlétben, hogy bármelyik pillanatban a Soestdyk palotába utazzék, mert a trónörökösnő két-három héten belül várja a második gyermekét. — Máris utasítás ment azonban a repülőterekre, hogy augusztus 3-tól kezdve a palota három mérföldes körzetében repülőgép nem mutatkozhat.

Egész Hollandia készül a nagy eseményre, a városokban és falvakban minden előkészület megtörtént s általános a reményesség, hogy Juliana trónörökösnőnek ezuttal fia születik. Ha csakugyan fiu lesz a gyermek, akkor anyja után és néneje előtt ő öröklí a trónt. Juliana trónörökösnő egyébként tökéletesen egészséges, változatlanul eleget tesz társadalmi kötelezettségeinek. Vilma királynő szinte naponta

meglátogatja leányát, noha nagyon is igénybevette a kormányválság. Bernát herceg külön kívánságára Juliana hercegnő egy menekült cseh iparművészt bízott meg azzal, hogy a születendő gyermek ruháit és bölcsojét tervezze. Federer, a Párisban élő cseh iparművész már elkészítette a baba keresztelő ruháit. A bölcso modern vonalú lesz és kézi munkával diszitett függöny borítja.

Elfogták a templomrabló betörőkirályt

Öt gyanusítják a pestszenterzsébeti vasuti merénylettel is

(Budapest.) Tizenhathónapos hajszá után veszedelmes bűnöző került kézre az éjszaka. Az alvilágban betörőkirálynak hívták Bojtor Ferencet, aki többször szökött meg a rendőrök őrizetéből is. — Legutóbb egy héttel ezelőtt került kézre, be is kísérték a IX. kerületi rendőrkapitányságra, ahonnan azonban sikerült megszöknie. Azóta hajszolják, mert tekintélyes bűnlístáján kívül erősen gyanusítható a pestszenterzsébeti vasuti állomás ellen végrehajtott álarcos rabló merénylet elkövetésével is.

Amikor legutóbb kézre került, revolvert találtak nála és már több revolveres kalandja volt. Vakmerő, erőszakos embernek ismerik a pesti alvilágban, aki rendszerint egyedül dolgozik és egyetlen társa van: szerelme, a Vörös Rozi, akinek tűzoltó-uccai lakásán került kézre az éjszaka. Csepelen bujkált a kapitányságról történt szökése óta és rövid egy hét alatt három betörést követett el Pestkörnyéken. A detektívek már tegnapelőtt nyomában voltak, de az utolsó pillanatban kicsúszott a kezük közül,

míg az éjszaka elfogták a Vörös Rozi lakásán.

Órákig tartott, amíg összeállították bűnlístáját. Tizenhat hónappal ezelőtt, a gyöngyösi légoltalmi napon, az elsötétítés ideje alatt két ember vakmerő támadást kísérelt meg a gyöngyösi vasuti állomás pénztára ellen a sötétség leple alatt. A rablást nem tudták végrehajtani, mert a lámpák kigyulladtak és a tetteseknek menekülniök kellett. Az egyiket, Székely Jánost elfogták, aki elmondotta, hogy megszökött társa Bojtor Ferenc. Annakidején körözést adtak ki ellene és 16 hónapig sikerült bujkálnia a hatóságok elől. A gyöngyösi állomás megrohanása után néhány nappal ugyancsak Gyöngyösön kifosztottak egy szöveggel megrakott vasuti kocsit. Ezt is Bojtor követte el, majd vidéken garázdálkodott tovább és egy év alatt 40 betörést követett el, különböző helyeken. Tizenkét templomot tört fel, majd Pestre jött és itt a Halter-téri templom kifosztásával kezdte meg működését.

Amint az éjszaka beismerte, még 24 esetben tört be külön-

böző helyekre, így a csepeli templomhoz tartozó paplakba is ellátogatott, ahonnan egy varrógépet vitt el. Csepel után Kispesten garázdálkodott, ő volt az a betörő, akit a kispesti Általános Fogyasztási Szövetkezetben munka közben tetten ért a rendőr, de sikerült elmenekülnie, bár a rendőr többször utánalött.

Bojtor letartóztaták. Ma délben helyszíni szemlére vették ki Pestszenterzsébetre, — hogy szembesítsék a vasut szöveggel és a szemtanúkkal. Bojtor tagadja, hogy része lett volna ebben az ügyben.

24 óra alatt

KÖTÜNK
KÖNYVEI

Pásztor Ede cég
könyvkötészetében

Stephen King-Hall:

Danzigot fokozatosan olvasztják be a német birodalomba

Egy németországi út tapasztalat

King Hall, akinek neve egy csapásra oly híressé lett az egész világon, nemcsak Németországba ír leveleket, de közben lapjában, a „News Letters”-ben az angol olvasók számára is szolgál érdekes cikkekkkel. A legutóbbi számban a danzigi helyzettel foglalkozik német országi személyes tapasztalatai és impressziói alapján. Világos stílus, borotvaéles logika teszi megdöbbentően hihetővé King Hall jóslatát, Danzig lassu bekebelezéséről. Ha hozzávesszük, hogy egyik jóslata, a danzigi önálló hadtest felállítása már mint a legutóbbi táviratok jelzik — valósággá is vált, kétszeres okunk van, hogy érdeklődéssel olvassuk cikkét.

Németország minden közrendű embere megvan győződve arról, hogy Danzig és a korridor vissza fognak térni a Birodalomba és minden háború nélkül. Nem tudja, hogyan fog ez megtörténni. Olyan, mint a néző a varietében, aki biztosan tudja, hogy a bűvész nyulat huz ki a kalapból. Vakon bizik a bűvész ügyességében.

A „magas szférákban” ismerik és előkészítik a trükköt. Valószínűleg így fog történni: ha elérkezik a pillanat, egy sereg német—lengyel határci—dens után, a danzigi szenátus, amely 98 százalékban nemzeti szociálistákból áll, ki fogja mondani spontán elhatározását, hogy visszatér a Birodalomba. Ez a szenátusi határozat valószínűleg néhány német hadihajónak a danzigi kikötőben való „udvariassági” látogatásával egyidejűleg fog elhangzani.

A Német Birodalom tudomásul veszi és üdvözlöi a danzigi szenátus elhatározását. Nem fogják kérni a danzigi lengyel hatóságok visszavonulását és nem fognak német csapatokat küldeni Danzigba. — Nem lesz szükség erre, mert

1. Németország békét akar.
2. A danzigiaiak a lengyel képviselőket mozdulatlanosságra fogják kárhözhatni, mint a mikádóval tették 1853-ban.
3. Danzig saját hadsereget fog kreálni, helyi rendőrség név alatt.

Minden éjszaka fegyvereket hoznak Poroszországból és egy újabb törvény értelmében minden 18—25 éves danzigi férfit behívható.

Igaz, hogy a lengyelek öt hadosztályt koncentráltak Danzig körül és birtokukban van

a Visztula egyetlen hidja. De mit tehetnek, hogy megakadályozzák ezt a fokozatos csatlakozást? Szükség esetén elfoglalhatják Danzigot és azt állítják, hogy félóra alatt megtudják ezt tenni. A németeknek nagyon is kedvére való lenne ez a megoldás. Azonnal Danzig segítségére sietnének és a nyugati fronton defenzív állásba mennének át. Biztosítékot adnának arról, hogy „helyi összeköttetésről” van szó és

a franciákra és angolokra hárítanak a hadüzenet kellemeitlen terhét.

Ez nem tetszene a demokráciáknak — a magas német körök véleménye szerint — és ezért szerintük a lengyeleket magukra fogják hagyni, a lengyelek pedig kénytelenek lennének elfogadni a szigorú német békefeltételeket

— Tegyük fel, hogy tévesen ítélik meg önök az angol és francia közvéleményt. Akkor mi történik? — tettem fel a kérdést egy náci vezetőnek, akivel alkalmam volt rövid berlini tartózkodásom alatt beszélni. A válasz nyomban kész volt:

— Akkor önök lesznek felelősek a világháborúért és népünknek be fogjuk bizonyítani, hogy igazunk volt, amikor

azt állítottuk, hogy be vagyunk kerítve.

Meg kell mondanom, hogy az a propaganda, amely annak érdekében folyik, hogy a német nép előtt bebizonyítsa, hogy Anglia Németország bekerítésére törekszik, nagy sikereket ért el. A rezsim most a legközelebbi erőszakos aktsura éppugy készíti a talajt elő, mint kudarcra megmagyarázására.

A párt vezető személyiségei nem egyhanguan hiszik azt, hogy ezuttal „vér nélkül” lehet a győzelmet elérni. Göring azt hiszi, hogy Franciaország és Anglia ezuttal komolyan veszik a dolgokat. (Ezért nem támadja King Hall leveleiben Göringet. Szerk.) Göring nem nagyon jól érzi magát, sulyából sokat veszített, ezzel szemben megszerezte a nagyvezérkar rokonszenvét, mert óvatos. Ugyanakkor Ribbentrop, aki angliai tapasztalataira és ellenszenveire támaszkodik, azt hiszi, hogy a nyugati hatalmak nem támadnak, ha őket nem éri támadás, a Lengyelország elleni „miniatűr” háború pedig növelni fogja a német hadsereg lendületét és presztízsét.

Senki sem tudhatja, hogy melyik fog győzni a vélemények között.

nyek közül, ha elérkezik a döntő pillanat. Véleményem szerint ez a döntés a „bekerítés” propagandájának addig elérendő sikerétől függ.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy minden németet abban a hitben nevelték fel, hogy a világháború oka a „bekerítés” politikája volt, amely Németországot meg akarta fosztani helyétől a nap alatt. Néhány német elhiszi, hogy Belgium megszállása kudarcot vallott, ami a kör megtörését illeti. De kétkedem abban, hogy a 45 évnyi idősebb németek egy százalékánál és az új generáció egy milliommód részénél több el fogja hinni, hogy 1914-ben kerítették be Németországot.

Az 1939 évi vezetők ezt mondják: Ha 1914-ben volt egy katonai szövetség (Franciaország és Oroszország) és egy szövetség Franciaország és Anglia között, nem kétkedhetünk abban, hogy Franciaország, Anglia és Oroszország hármasszövetsége, továbbá a lengyel—angol és a török—angol paktum a Bekerítést szolgálja, nagy B-vel. Nem látod, te békés és szerény német nép, hogy Csehszlovákiát is fel kellett darabolni.

— Mire a német nép így válaszol: Persze.

Összegezni akarom Lengyelországban és Németországban gyűjtött benyomásaimat. Ha valami komolyab incidens közben nem jön, nem hiszem, hogy a válság augusztus vagy szeptember előtt kitörne. Veszélyes lesz a krízis nagyon, ha a rendelkezésünkre álló idő alatt nem kíséreljük meg a bekerítésről szóló propaganda ellensúlyozását.

King-Hall propagandaleveleket szándékozik küldeni Olaszországba és Japánba is

(Páris). Kinghall a Németországba küldött híres angol propaganda-levelek írója Párisban tartózkodik s leveleiről a következőket mondotta az újságíróknak:

— Leveleimben — mondotta — nem tényeket akarok közölni, mert hiszen azokat a németek ismerik s így például nagyon jó tudják, hogy Csehszlovákia megszállása eltérés a fajelmélettől. Ugy vélem azonban hogy a szellem függetlensége lényeges tényezője a békének s kezdeményezésem a németek közötti politikai eszmecserékre vezethet. Kijelentette, hogy magánújságíró és nem tagja egyetlen politikai pártnak sem. Gondolkozik azon, hogy hasonló leveleket küldjön Olaszországba és Japánba is. Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy milyen válaszokat kap, — közölte, hogy a válaszok nagy része névtelen és csaknem valamennyi egyetért az ő gondolatmenetével. Végül elmondot-

ta, hogy munkáspárti programmal fel fog lépni képviselőjelöltként a lancashieri részleges választáson.

Egy elmebeteg félreverte a nagyszzebeni katedrális harangjait

(Nagyszzeben.) Különös esemény tartotta izgalomban az elmúlt éjszaka Nagyszzeben lakóit. Az emberek arra riadtak fel, hogy félreverték a katedrális harangjait. Természetesen mindenki tűzvészre, vagy más egyéb szerencsétlenségre gondolt és az álmukból felvert lakosok fejvesztetten szaladgáltak a város uccáin. Mindenki a másiktól kérdezte, hogy mi történt, miért harangoznak, de természetesen senki sem tudott felvilágosítást adni. Végül is a rendőrség behatolt a nagytem-

plomba és ott felfedezték, — hogy egy elmebeteg, névszerint Vasile Cristea kongatja a harangokat, aki a hozzáintézett kérdésekre azt felelte, hogy Isten parancsolta álmában: — menjen fel a templomba s kongditsa meg a harangokat. A valószínű mániákust a rendőrség őrizetbe vette.

Lapkihordót bevezetett helyre, lehetőleg gyakorlottat fixízetéssel és mellék jövedelemmel felvesszünk az esti órákra. Jelentkezni a kiadót hivatalban.

AUGUSZTUS VÉGÉN VAGY SZEPTEMBER VÉGÉN?

Irta: GENEVIEVE TABOUIS

A híres francia újságíró e héten újabb jóslatokkal és leleplezésekkel szolgál. Mennyi az igazság belőle, a közeljövő fogja eldönteni.

Welczek gróf, Németország párisi nagykövete múlt héten megjelent Daladier miniszterelnöknél és eleget tett megbízatásának, közölve a következőket:

— A német kormány tudatni óhajtja a francia kormánynyal, hogy Danzig kérdésében semmiféle idegen intervenciót nem tűr meg, mivel ez Németország belügye.

Welczek gróf hosszasan kifejtette a német pacifizmus álláspontját. A német hivatalos körök véleménye szerint egy

általános háború Danzig bekebelezése miatt meggondolatlanság volna, mivel ez túl jelentéktelen kérdés, nem egyéb, mint egy német város bekebelezése Németországba.

Daladier válasza pontosan nem ismeretes, de a külügyminiszteriumban s hadügyminiszteriumban a következő napokban tapasztalható hangulattól arra lehet következtetni, hogy a miniszterelnök megerősítette ez alkalommal is a Lengyelországnak adott garanciát és állást foglalt mindennemű európai uralmi terv ellen.

Daladier és Bonnet egy pillanatig sem titkolják, hogy a most következő hetek és hónapok súlyos nehézségeket foglaltak magukban.

Német csapatkoncentrációk

Ők ugyanis pontosan ismerik a Rajnán túli csapatkoncentrációk méreteit, amelyek úgy látszik, sokkal előrehaladottabb stádiumban vannak, mint tavaly szeptemberben és, a befutott értesülések szerint korántsem szorítkoznak csak a lengyel határra.

A közelmúltban nagyarányú csapatmozdulatokat figyeltek meg Merzig és Saarbrücken között, vagyis közvetlenül a francia határ mentén. Megállapítható, hogy általában Németország nyugati határai felé tendálnak a német csapatmozdulatok, rövid napi marsokkal és falvakban történő elszállásolásokkal. Ezek a csapatok igen sok cseh és morva katonát foglalnak magukban.

A Birodalom a közelmúltban fegyverbe szolgáltatta az 1909, 1910, 1911 1912 és 1913 évszámúkat mintegy felét, a másik felét augusztus 15-re hívják be. Igaz, hogy ezzel szemben azoknak a csapatoknak egy részét, amelyeknek csak az ősszel kellett volna leszerelniük, már most leszerelték, másik részét pedig a közeljövőben szereltetik le, de ezeket is bizonyos katonai jellegű alakulatokba osztották be.

Új krízis felé

De a Quai D'Orsay nemcsak egy Danzig ellenes támadás lehetőségétől tart.

A múlt hó folyamán nagyon fontos tanácskozás zajlott le Alfieri olasz propagandaügyi miniszter, Göbbels német propaganda miniszter és dr. Dietrich, a német külügyminiszterium propagandafőnöke között. A megbeszélés tárgya a következő hetekben várható feszül-

ség propaganda-intézkedése, — valamint a propaganda beszerzése egy esetleges háborúban. Az a nézet alakult ki, — hogy Páris és Londont feltétlenül meg kell győzni arról hogy Németországot kizárólag Danzig érdekli, hogy lássák be, hogy ezen a téren semmi beszerzésnek nincs helye és ne is gondoljanak arra, hogy a téren is előkészíthetnek valamit. Ez hatalmas előnyt jelentene Németország számára.

A francia nagyvezérkarnak tudomására jutott az is, hogy egy német vezérkari tárgyaláson van Haller generális részletes tervet mutatott be, amely akkor lépne alkalmazásba, ha Danzig körül komplikációk következnek be. Ennek a tervnek életbeléptetése körül hosszas vita folyt.

Augusztus végén?

Von Haller tábornok az akció megkezdésére augusztus végét ajánlotta azért, mert akkor a motorizált osztagok működése elé még semmi akadály nem hárol az időjárás szempontjából, de ugyanakkor felhívták a figyelmet arra is, hogy a legfőbb megoldandó probléma az olasz határok védelme. Azt hiszik ugyanis, — hogy Lengyelország védelmében Franciaország és Anglia el sorsban Olaszországot fogják megtámadni, mint a tengely gyenge pontját és, hogy az nem fog tudni ellenállni, dacára a tengelyállamok között fennálló szoros katonai együttműködésnek.

Igy aztán olyan időpontot igyekeztek választani amikor a motorizált katonaság mozgása még nem akadályozott, de az Alpokban való hadművele-

tek mégis nehezebbek. Ez az időpont pedig szeptember vége lenne.

Ugyanakkor kétségtelenül előretörték azok is, akik szívesen hagynák „elaludni” a danzigi kérdést, mivel az szerintük elvben már megoldást nyert és sokkal nagyobbárry tervek akarnak megindítani, mint például Középeurópa gazdasági kihasználásának és a gyarmati követelések felújításának programját. Ezekkel szemben viszont hangoztatják azt hogy egy danzigi siker sokkal többet jelent Németország számára.

Erről vannak meggyőződve Ciano gróf és Starace, a fasiszta párt főtitkára is.

Egy figyelemztetés

Érdekes, hogy egy, a liktrok palotájában tartott ülésen, melyen a fasiszta párt igazgatói, inspektorai és titkárai vettek részt, felolvastak egy üzenetet, amely a legkomolyabb figyelemztetéseket tartalmazta, többek között az alantit is:

— Nem szabad azzal ámítani magunkat, hogy Páris és London engedni fognak a tengely követelésének. Amit elérhetünk, az nem egyéb másodrendű engedményeknél, amelyek a demokráciák talán még hajlandók tenni ahelyett, hogy háborúba menjenek, de ezekkel a másodrendű engedményekkel a tengelyállamok nem elégedhetnek meg. Németország és Olaszország, akik a nemzetközi igazság politikáját követik és a „versaillesi bűnök” akarják kireparálni”, meg kell hogy értsék, hogy mindenre fel kell készülvén lenniük ha érvényesíteni akarják álláspontjukat.

Ehez még hozzáfűzték, hogy Spanyolország és Középeurópa teljesen elláthatják a tengelyállamokat a szükséges nyersanyagokkal. Szükség esetén a municions és fegyvergyárak, a torinói Fiat gyár, valamint a nemzetvédelemre nézve jelentős többi nagyobb gyárak is a legrövidebb idő alatt átköltöztethetők az Adige és Isorto völgyébe, amelyeket magas hegyláncok vesznek körül és idegen repülőgépek számára csak nagyon nehezen hozzáférhetők.

Nagyvárad anyakönyve

SZÜLETÉSEK:

Szodorai Julianna, Vornicu Marina, Wiesel Hedvig, Szabó Lajos, Miere Maria, Kacsás Attila Davidovics Ervin, Tipon Sabina, Benje Gheorghe, Klein Sándor, Halisz Erzsébet, Steimetz Mózes, Eles Imre, Komornik László, Pop Mircea, Ádám Imre, Fehér Ibolyka, Sălăgeanu Elena Porumb Teodor, Bratorin Simona, Szabó Ibolyka, Bersi György Brinzas Constantin, Szivolt Zsuzsanna, Hadadean Rozalia, Magics Sándor Dombi György Schwartz Katalin, Creț Ioan, Bak Izabella, Blejan Vasile.

HAZASSÁG:

Kovács János és Cziáky Etelka, Macsin Áron és Gál Julianna, Simonovics Jenő talmudista és Weinstein Bella, Lengyel György és Szabó Magdolna, Karácsony Zoltán és Katona Irma, Király István és Hevesi Ilona, Uivarosan Dumitru és Máté Hermina, Knapp Arnold és Keller Sarolta, Heimlich József és Berkovics Gizella, Săvan Gheorghe és David Ana, Rosenberg Mózes és Fried Róza, Rosenberg Márton és Czík Ruchel, Tamás Géza és Fazekas Irén, Andreica József és Oláh Magdolna, Imre Imre és Szegedi Ilona, Kácsor József és Silbermann Hedvig, Maier Ioan és Muntean Sofia, Gancz Mózes és Gancz Éva, Rubin Ábrahám és Gerő Ilona, Nicolescu Gheorghe és Lungoci Sabina, Sonnenwirth Andor, és Friedländer Maria, Grünberger József és Ilias Eszter, Molnár Zoltán és Bajduk Ilona, Rosenberg Mendel és Stein Feige, Leitheim József és Ursu Caterina.

HALÁLOZÁSOK:

Naghi Aurelné 35 év, Rottensteiner József 92 év, Leucuța Ghera 64 év, Stagi Kálmán 79 év, Pap Julianna 8 hónap, Házlinger Jánosné 56 év, Rauch Boldizsár 44 év, Andó Erzsébet 48 év, özv. Magyar Jánosné 75 év, Magyar Mihályné 40 év, Gherman Julianna 25 év, özv. Tipon Józsefné 89 év, özv. Csizmadia Bálintné 67 év, Pop Josif 1 és fél hó, Vălcăvan Martin 62 év, Kiss Katalin 17 év, Kakócz György 15 hó, Szabó Lajos 24 óra, Kokenyak József 3 hó, Dvorzsák Ferenc 62 év, Patalan Iosif 48 év, Drimba Teodorné 72 év, özv. Papp Józsefné 78 év, Todnica Teodor 17 év, Bernát Irén 24 év, Bándi Ioan 7 év, Jurcuțiu Petru 1 év.

Papir és írószerek
nagy választékban
Pásztor Ede papirkereskedésben
Piața Mihai Viteazul 4. szám.

Románia a stockholmi nemzeti tánckongresszuson

Még ez év februárjában hivatalos meghívás érkezett az augusztus 1-6. között Stockholmban lebonyolításra kerülő nemzeti tánc-kongresszus rendezőbizottságától. A sajtó- és

TITEANU

sajtó és propagandaügyi miniszter

propagandaügyi államtitkárság örömmel fogadta el a meghívást és elhatározta, hogy tizen nyolc tagú népi táncsoportot küld a nemzetközi táncünnepségekre.

A táncsoport kiválasztásánál az illetékesek választása a Vistea de Jos (fogarasmegyei) község táncosaira esett, akik Vuia Romulus kolozsvári egyetemi tanár vezetése mellett utaznak Stockholmba.

A nagy nemzetközi táncosünnepség Gusztáv svéd király védnöksége alatt nyer lebonyolítást és a különböző országok táncsoportjait ünnepélyes fogadtatásban részesítik. A nagy gonddal és izléssel összeállított műsorban nemcsak az egyes országok népies és jellegzetes táncai szerepelnek, hanem színházi és operai ünnepségek is.

A román táncos csoport három részből álló műsorral lép fel, amelyben az erdélyi népies táncok egész sora szerepel. Az összeállított programból megállapítható, hogy azon olyan kifejező táncok is szerepelnek, amelyek kifejező mozgásokat és ábrázolásokat tartalmaznak és előtárják a földművesek életét hajnaltól késő estig.

A népies táncsoportot a sajtó- és propagandaügyi minisztérium küldi Stockholmba és a kiküldöttek autentikus román nemzeti játékokat és táncokat fognak ott bemutatni. A svédek hagyomány szerint működnek közre a népi civilizáció megőrzésében és ezt az első szabad-múzeum létesítésével is beigazolták. Románia sohasem hiányzott az ilyen művészeti megnyilatkozásokról és ismert, hogy a román táncosok milyen nagy sikert arattak az elmúlt évben Londonban és a külföldi sajtó elismerő nyilatkozatai szerint a legjobb táncsoportot képezték.

A derék sógornők kirabolták a szemevilágát vesztett olvost

Mozgalmas tárgyalás a versaillesi bíróság előtt

(Páris.) A versaillesi büntetőbíróóság mozgalmas tárgyaláson vont felelősségre két jó családból való idősebb dármat, a Denizot-nővéreket.

A vád tárgyává tett zavaros eset március 25-én zajlott le. Dr. Delrat orvos egy autóbaleset következtében elvesztette szemevilágát, de csak átmenetileg, mert az orvosok véleménye szerint megfelelő gyógykezelés után újra látni fog. Dr. Delrat egyedül maradt a lakásban, s csak egy csinos fiatal ápolónő viselte gondját: Eveline Bouchard kisasszony. A felesége ugyanekkor kórházban volt és műtét előtt állt. Egyszer csak váratlanul beállított a lakásába dr. Delrat két sógornője, a 40 éves Camille Denizot és az 55 éves Margueritte Denizot.

Kedélyesen megteáztak s utána, mialatt az orvos bekötött szemmel egy karosszékekben üldögélt, belopóztak a szomszéd szobába, feltörték a szekrényt és hatalmukba kerítették egy kazettát, melyben 90.000 frank értékű ékszerek, két egyenként 20.000 frankról kiállított takarékkönyv és 50.000 frankot kitévő bankjegyek voltak.

A csinos ápolónő észrevette a gyanús expedíciót és megakart akadályozni. A harcias

tartóztatták. A csendőrségen azzal védekeztek, hogy nővéruik érdekeit akarták megvédeni, mert a csinos ápolónő teljesen hatalmába kerítette sógorukat s attól tartottak, hogy mire nővéruik a kórházból hazakerül, addigra a családi kincsek már Bouchard kisasszonyhoz vándoroltak. Annak igazolására, hogy jóhiszeműen jártak el megemlítették, hogy a takarékkönyveket elvitték a kórházba nővéruiknek.

Az ügyészség vádjára szerint azonban nem a nővéruik, hanem saját maguk érdekében akarták a pénzt és ékszereket megkaparítani, mert számoltak azzal az eshetőséggel, hogy a nővéruik belehalhat a műtétbe. A takarékkönyveket csak azért

vitték el hozzá, mert értékesítésük nehéz lett volna. A házkutatás alkalmával megtalálták az ékszereket, de az 50.000 frank készpénz szörén-szálán eltűnt. A Denizot-nővérek azt hangoztatják, hogy az állítólagos 50.000 frankot nem is látták. Még azt is felhozták védekezésül, hogy Delratnétól szabályszerű felhatalmazást kaptak.

— Hol az a felhatalmazás? — kérdezte a bíró.

— Sajnos, összetéptük — jelentették ki mélabusan.

Bonyolult ügy, olyan, mint egy Balzac-regény. A tárgyaló terem zsufolásig tele van közönséggel s egész Versailles most nagy érdeklődéssel várja az újabb drámai fordulatokat.

Nyári nyelvtanfolyamra rendelték a kisebbségi tanítókat

(Nagyvárad.) Tegnap délután nagyfontosságú rendelet érkezett Bukarestből a Királyhágómelléki református egyházkerület püspöki hivatalához. A rendelet, amelyet a közoktatásügyi minisztérium bocsátott

ki, arról intézkedik, hogy mind azok a felekezeti tanítók, akik nem bírják kielégítő módon a román nyelvet, augusztus 28-ig részt kell vegyenek egy tanfolyamon, amelyet Selistyén rendeznek meg részükre.

A fogarasi hegyekben lezuhant és szörnyethalt Fritz Lani bankigazgató

(Bucuresti.) Fritz Lani 50 éves bankigazgató, régi és gyakorlott turista, nagyobb társasággal a fogarasi hegyekbe ment kirándulásra. Az ulri csúson Lani, az egyik veszedelmes ösvényről a szédítő mély-

ségbe zuhant. Azonnal segítő csapatok indultak megmentésére, de csak késő éjjel, a fátylak fényénél találták meg a szerencsétlen bankigazgató borzalmasan összetört holttestét.

Hetvenötezer lej készpénz és 300 ezer lej értékű ékszerrablás Baljiban

(Balja.) Vakmerő betörés történt tegnap este a városban. Három álarcos férfi behatolt Schmarl nagykereskedő lakásába megkötözték a kereskedőt s miközben revolverekkel sakkban tartották, hevenőtezer

lej készpénzt s háromszázezer lei értékű ékszert raboltak. — Mielőtt elávoztak volna, betörték a kereskedő száját, úgy, hogy az áldozat nem tudott segítségért kiáltani. A betörést csak órák múlva fedezték fel.

A leánya esküvője előtt megmérgezte magát egy ezredes felesége

(Csernovicz.) Tragikus öngyilkosság történt tegnap Csernoviczban. Radu Grigorovici ezredes Stefania nevű felesége reggel fájdalomtól eltorzult arccal bement férje dolgozószobájába és alig tudta elmondani, hogy megmérgezte magát, máris összeesett. A 45 éves sz-

rencsétlen asszony néhány pillanat múlva meghalt. Megállapítást nyert, hogy az öngyilkos asszony egy pohár konyakban tiz szublimát pasztillát oldott fel és azzal mérgezte meg magát. Öngyilkosságának oka súlyos idegbetegsége. Az öngyil-

kos ezideig ötször próbálta eldobni magától az életét. Öngyilkossága annál is inkább megdöbbentő, hogy másnap kellett volna megtörténnie leánya esküvőjének. Az ezredesné halála mély részvétet váltott ki Csernovicz társadalmában.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 127

A reggelijéhez alig nyult hozzá, csak egy pohárka bort ivott s egyik szivart a másik után szívtá.

Az inas csak ebéd idején zavarta; a szobában olyan fojtott volt a levegő, hogy aggódva nézte gazdájá vörös arcát.

— Nem kívánja uram, hogy kinyissam az ablakot? — kérdezte s amikor nem kapott választ, kitárta az ablaktáblákat.

Chapman alig evett a lunchból egy-két falatot; gondolatai lázasan dolgoztak. Új terveket készített és dobott el újra. Megoldást kellett találnia. A kék nyári égen felhők sűrűsödtek és a tenger felől hűvös szellő kerekedett.

Chapman az ablakhoz lépett és újra lepillantott Morleys Driftre. A rétek csöndben, kiáltan hallgattak, de Macgregor sövénykerítése mellett világított egy tarka színfolt.

Mrs. Morley nyilvánvalóan nagy társalgást folytatott a skóttal és Chapman újra elővette látcsövét. A délelőtti sulyos gondjai között nem is gondolt legujabb áldozatára; ha ez az ügye sem sikerül, akkor utolsó tétjét is elvesztette. Chapman kétségbeesett erre a gondolatra, de összeszedte maradék lelki erejét és sokáig figyelte a skótot, akinek arcán bárgyu, félénk mosoly látszott. Ez kissé megnyugtatta Chapman.

Mrs. Morley pedig vidáman csacsogott Macgregornak.

— Meglátja kedves Mr. Macgregor — mondta, miközben kerek szemét összehúzva az égre pillantott — legkésőbb ma éjjel esőt kapunk. Majd az ebédlőben ülünk, ahol nagyon kedélyes lesz, mert befutók a kandallóba... Persze a dudáját is el kell hoznia magával, de csak akkor, ha a játék nem fárasztja. Nincs jó bőrben, kedves Macgregor, valami baja lehet. Ha rummal próbálkozunk, az használni fog. Mike korán reggel Londonba utazott s megbiztam, hogy vegyen rumot... Szeretném tudni, mi dolga van a városban. Ez még nem történt meg, hogy váratlanul beküldje őt Derrick... Biztosan valami szélhámosságon jár az esze megint...

Mrs. Bab hirtelen abbahagyta és a rétre pillantott, ahol magas férfialak tűnt fel.

Chapman már percek óta figyelte a detektívet, akit azonnal felismert. Nyugtalanodni kezdett. Giddens vagy talán a skót miatt jött Willis?

Mrs. Bab egészen mással magyarázta a felügyelő érkezését.

— Jónapot, Mr. Willis — köszöntötte a felügyelőt. — Biztosan a betörés miatt jött. Szívesen elmondok mindent...

(Folyt. köv.)

SPORT

Hat horvát válogatott ajánlkozik

A Szövetség tudvalevően azonnal a gondolatlalt foglalkozik, hogy megengedi a külföldi játékosok szerepeltetését. A Rapid ismeretesen már leszerződte Sipost, a kiváló jugoszláv válogatottat és most a többi egyesületek is érdeklődnek a

jugoszláv játékosok iránt. Edig hat horvát válogatott jelentette be szerződési szándékát. Ezek között van Glazer a kiváló válogatott kapus, Gaye és Kocotovici. Szerződésük a Szövetség végleges határozatától függ.

Letartóztatták a vesztegelési botrányban szereplő játékosokat

A múlt heti Gloria—Mures mérkőzés botránya egyre szélesebb hullámokat ver. Kiderült, hogy vesztegetés történt és a kinos ügybe beleavatkozott az ügyészség is. Megállapították, hogy Várdainak, a Murs kapusának egy Farcas nevű

ember 40.000 leit ajánlott fel és az összeget félbe szakított 500 lejeseekben át is adta. Az ügyészség ezen a alapon Várdait, Farcast, valamint Makkait, a Gloria intézőjét letartóztatta.

Kétévi fogházra ítélte a törvényszék a kémkedni akaró fiatalokat

(Nagyvárad.) Ismertettük már L. L. kiskoru bűnügyét, aki egy lopás miatt Magyarországra szökött és hogy „híres ember” lehessen, kémtevényt vállalt. A bíróság elnyerte ezirányú megbízatását ismét hazajött. A törvényszék Vioran—Ciuta szüneti tanácsa,

mint felelősségi fórum tegnap tárgyalta az érdekes ügyet és ítéletében helyben hagyta a kiskorúak bíróságának döntését, amely szerint L. L.-nek két évi börtönbüntetést kell kitöltenie, majd 21 éves koráig állami javítóintézetbe utalják.

Letartóztatták a dusánfalvai gyújtogatót

Pillanatnyi elmezavarában gyújtotta fel a falmest

(Nagyvárad.) A biharmegyei Dusánfalva községben az elmúlt napokban veszedelmes tűz pusztított. A szérűn felhalmozott buza, mintegy 300.000 lei értékben felgyulladt és leégett. A hatóságok azonnal gyújtogatásra gondoltak és elfogták Alföldi Sándor odaváló legényét, aki beismerte, hogy ő gyújtotta fel a buzát. A fiatal-

ember valószínű pillanatnyi elmezavarára hivatkozik, mert azt állítja, hogy emlékszik, hogy ő gyújtotta fel a buzát, de sem a gyújtogatás körülményeiről nem tud számot adni, sem azt nem tudja megmondani, hogy mi készítette a gyújtogatásra. Alföldit beszállították az ügyészség fogházába.

Rádió műsor

SZERDA.

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny, közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gra-

mofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Időjelzés. 19.02 Felolvasás. 19.17 Hanglemez. — 20 Művészeti krónika. 20.40 Énekszámok. 21 Hanglemez. 22 Hírek. 22.15 Táncclemez. 22.30 Hegedű. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. 23.45 Hírek német és olasz nyelven.

BUDAPEST I. 7.45 Torna,

hírek és gramofon 8.20 Ertend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 A rádió szalonzenekara. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.30 Hírek. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Időjelzés. — 18.10 Felolvasás. 18.35 Rendőrzene. 20.15 Hírek. 20.25 Cigányzene. 21.20 Két egyfelvétel. 22.10 Lengyel énekegyüttes. 22.40 Hírek. 23 Hegedűszámok. 23.25 Táncclemez. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05 Hírek.

Apróhirdetések

ALLAS

Masamódlányokat magas fizetéssel augusztus 15-re állandó munkára felvesz Hutwald kelanszalon.

Egy épület és butorasztalost keresek azonnalra. Száva, Str. Cipariu 20. 3359

Bejárónőt kétfagu családhoz családhoz azonnal felveszek. Bulyowsky u. 7. Lauer Antal. 3358

Megbízható 15 éves kisleány magános nőhöz felvétetik. Str. Moldova 58-a. 3357

Jómegjelenésű hölgyek és urak biztos jó keresetre tehetnek szert. Jelentkezni Foto Juliette, Bul. Reg. Ferdinand 6. 3270

Jómegjelenésű intelligens, na gyobb diákok szép keresetre tehetnek szert a nyári szünet alatt, könnyű munkával. Cim a kiadóban. 3321

Biciklizni tudó megbízható fiatal boltiszolga azonnal felvétetik. Cim a kiadóban.

KÜLÖNFELE

Terhes női vizeletei

I-től VII-ik hónapig literenként 10 leiert veszünk. Házról elszállítjuk. — Érdeklődni Rimanóczy-uca 8. sz Laboratorium.

Olasziba központban keres. nagyüzem megfelelő világos helyiséget. Cimet a kiadóba kér. 3278

VETEL-FLADAS

Egy jó állapotban levő fekete öltöny eladó. Nyulas, Cheiul Veneția 81. 3318

FORD és Chevrolet

alkatrészek lego csobban

WIEDER

cégnél, Str. Avram Iancu 11. Telefon 14-63.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDÉ CEGNÉL ORADEA